
Na osnovu čl. 16. i 61. stav (2) Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17) i člana 14. stav (1) Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br.

39/09 i 25/18), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

**PRAVILNIK
O UTVRĐIVANJU DETALJNIH PRAVILA U POGLEDU
PRIZNAVANJA POTVRDA PILOTA IZDATIH U
TREĆIM ZEMLJAMA**

DIO PRVI - OPŠTE ODREDBE

Član 1.

(Područje primjene)

- (1) Ovim pravilnikom se utvrđuju detaljna pravila o uvjetima za prihvatanje dozvola pilota i pripadajućih ovlaštenja, privilegija ili potvrda, te pripadajućih ljekarskih uvjerenja izdatih u skladu sa zakonima trećih zemalja.
- (2) Ovim pravilnikom se preuzimaju odredbe Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/723 od 4. marta 2020. godine o utvrđivanju detaljnih pravila u pogledu priznavanja potvrda pilota izdatih u trećim zemljama i o izmjeni uredbe (EU) br. 1178/2011.
- (3) Navođenje odredbi uredbe iz stava (2) ovog člana vrši se isključivo u svrhu praćenja i informiranja o preuzimanju pravne stečevine Evropske unije u zakonodavstvo Bosne i Hercegovine.

Član 2.

(Definicije)

- (1) Za potrebe ovog pravilnika primjenjuju se definicije iz propisa o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu, propisa kojim se utvrđuju detaljna pravila za upravljanje balonima i izdavanje dozvola članovima letačke posade za balone i propisa kojim se utvrđuju detaljna pravila za operacije jedrilica i izdavanje dozvola članovima letačke posade za jedrilice.
- (2) Osim toga, za potrebe ovog pravilnika "**letovi proizvođača zrakoplova**" (*manufacturer flights*) označavaju letove definirane propisom o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u vezi sa letačkim operacijama.

Član 3.

(Prihvatanje dozvola iz trećih zemalja)

Ne dovodeći u pitanje radne aranžmane koje su zaključile EASA i BHDCA, BHDCA može:

- a) u skladu sa Dijelom 2 ovog pravilnika prihvati dozvole pilota i pripadajuća ovlaštenja, privilegije ili potvrde, te pripadajuća ljekarska uvjerenja izdata u skladu sa zakonima trećih zemalja;
- b) prema potrebi, izdavati ekvivalentne dozvole podnositeljima zahtjeva koji već imaju ekvivalentnu dozvolu, ovlaštenje, privilegiju ili potvrdu izdate u trećoj zemlji u skladu sa Prilogom 1. Konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu, potpisane 7. decembra 1944. godine u Čikagu (Čikaška konvencija), pod uvjetom da ti podnositelji zahtjeva ispunjavaju zahtjeve iz Dijela 3 ovog pravilnika i uzimajući u obzir priznavanja na osnovu preporuke odobrenе organizacije za osposobljavanje ili prijavljene organizacije za osposobljavanje;
- c) potpuno priznati ispunjene zahtjeve za pohađanje kursa osposobljavanja prije polaganja ispita iz teorijskog znanja i ispita praktične osposobljenosti nositeljima dozvole prometnog pilota (ATPL) koju su izdale treće zemlje ili je ona izdata u njihovo ime, u skladu sa Prilogom 1. Čikaške konvencije, pod uvjetom da su ti nositelji ispunili zahtjeve u pogledu iskustva za izdavanje ATPL za relevantnu kategoriju zrakoplova, kako je utvrđeno u Poddijelu F Aneksa I

propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu i pod uvjetom da dozvola iz treće zemlje sadržava važeće ovlaštenje za tip zrakoplova koji će se koristiti na ispitu praktične osposobljenosti za sticanje ATPL;

- d) izdavati ovlaštenja za tip aviona ili helikoptera nositeljima dozvola izdatih u skladu sa propisom kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu koje ispunjavaju zahtjeve treće zemlje za izdavanje takvih ovlaštenja, ta će ovlaštenja biti ograničena na zrakoplove registrirane u toj trećoj zemlji, ali to se ograničenje može ukloniti kad pilot ispuni zahtjeve iz člana 11. ovog pravilnika.

DIO DRUGI - VALIDACIJA DOZVOLA

Član 4.

(Opšte odredbe za validaciju dozvola)

- (1) BHDCA može validirati dozvolu pilota koju je izdala treća zemlja u skladu sa zahtjevima Priloga 1. Čikaške konvencije.
- (2) Za potrebe odredbi utvrđenih u ovom pravilniku, BHDCA je nadležna za:
 - a) pilote sa boravištem na području Bosne i Hercegovine;
 - b) pilote koji nemaju boravište na području Bosne i Hercegovine, ali operator za kojeg rade ili namjeravaju raditi ima glavno mjesto poslovanja u Bosni i Hercegovini ili ako je zrakoplov kojim upravljaju ili planiraju upravljati registriran u Bosni i Hercegovini.
- (3) Validirana dozvola ima rok važenja, koji nije duži od godine dana, a privilegije se mogu iskorištavati samo za vrijeme važenja dozvole. BHDCA može produžiti važenje validirane dozvole samo jednom i to najviše za godinu dana ako je tokom perioda važenja pilot podnio zahtjev za izdavanje dozvole u skladu sa Aneksom I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu ili pohađa osposobljavanje za izdavanje takve dozvole. U tom slučaju produženje obuhvata period potreban za izdavanje dozvole u skladu sa Aneksom I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu.
- (4) Dozvole koje su izdate u skladu sa standardima utvrđenim propisom kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu (Dio-FCL), od strane država potpisnica ECAA sporazuma, mogu biti validirane neograničen broj puta. Svaki zahtjev koji se podnosi BHDCA procjenjuje na osnovu potreba tržišta za letačkim osobljem u Bosni i Hercegovini. Dozvole koje su predmet validacije po osnovu radnog aranžmana između EASA i BHDCA, validiraju se bez provođenja dodatnih zahtjeva propisanih ovim pravilnikom.
- (5) Nositelji dozvole koju je validirala BHDCA iskorištavaju privilegije u skladu sa Aneksom I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu.

Član 5.

(Dozvole pilota za komercijalni zračni prijevoz i ostale komercijalne aktivnosti)

U svrhu validacije dozvola pilota za komercijalni zračni prijevoz i ostale komercijalne aktivnosti nositelji moraju ispuniti sljedeće zahtjeve, prema potrebi zavisno od traženih privilegija:

- a) ispuniti, u obliku ispita praktične osposobljenosti, zahtjeve za produženje važenja ovlaštenja tipa ili klase u skladu sa Aneksom I (Dio-FCL) propisa kojim se

- a) utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu, primjenjive na privilegije postojeće dozvole;
- b) pokazati znanje o relevantnim dijelovima operativnih zahtjeva i Aneksa I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu;
- c) pokazati poznavanje jezika u skladu sa FCL.055 Aneksa I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu;
- d) posjedovati važeće ljekarsko uvjerenje kategorije 1, izdato u skladu sa Aneksom IV (Dio-MED) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu;
- e) u slučaju aviona, osim zahtjeva iz tač. a) do d) ispuniti i zahtjeve u pogledu iskustva iz tabele 1. u Aneksu I ovog pravilnika;
- f) u slučaju helikoptera, osim zahtjeva iz tač. a) do d) ispuniti i zahtjeve u pogledu iskustva iz tabele 2. u Aneksu I ovog pravilnika.

Član 6.

(Dozvole pilota za nekomercijalne aktivnosti sa ovlaštenjem za instrumentalno letenje)

U svrhu validacije dozvola privatnog pilota sa ovlaštenjem za instrumentalno letenje ili dozvola pilota za komercijalni zračni prijevoz (CPL) i dozvola prometnog pilota (ATPL) sa ovlaštenjem za instrumentalno letenje ako pilot namjerava koristiti samo privilegije privatnog pilota, nositelji moraju ispuniti sve sljedeće zahtjeve:

- a) položiti ispit praktične osposobljenosti za ovlaštenje za instrumentalno letenje i za ovlaštenja za tip ili klasu relevantna za privilegije dozvole koju posjeduju, u skladu sa Dodatkom 7. i 9. Aneksa I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu;
- b) pokazati znanje iz predmeta Zrakoplovno pravo, Zrakoplovne meteorološke označke, Planiranje i izvođenje leta (IR) i Ljudske sposobnosti;
- c) pokazati poznavanje jezika u skladu sa FCL.055 Aneksa I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu;
- d) posjedovati barem ljekarsko uvjerenje kategorije 2 izdato u skladu sa Prilogom 1. Čikaške konvencije;
- e) imati iskustvo od minimalno 100 sati instrumentalnog naleta kao vođa zrakoplova (PIC) na relevantnoj kategoriji zrakoplova.

Član 7.

(Dozvole pilota za nekomercijalne aktivnosti bez ovlaštenja za instrumentalno letenje)

U svrhu validacije dozvola privatnog pilota (PPL) ili dozvola CPL i ATPL bez ovlaštenja za instrumentalno letenje ako pilot namjerava koristiti samo privilegije privatnog pilota, nositelji moraju ispuniti sve sljedeće zahtjeve:

- a) pokazati znanje iz predmeta Zrakoplovno pravo i Ljudske sposobnosti;
- b) položiti ispit praktične osposobljenosti za dozvolu privatnog pilota (PPL) kako je utvrđeno u FCL.235 Aneksa I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu;
- c) ispuniti relevantne zahtjeve Poddjela H Aneksa I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u

- civilnom zrakoplovstvu za izdavanje ovlaštenja tipa ili kategorije u zavisnosti od privilegija postojeće dozvole;
- d) posjedovati barem ljekarsko uvjerenje kategorije 2 izdato u skladu sa Prilogom 1. Čikaške konvencije;
- e) pokazati poznavanje jezika u skladu sa FCL.055 Aneksa I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu;
- f) imati iskustvo od minimalno 100 sati kao pilot na relevantnoj kategoriji zrakoplova.

Član 8.

(Validacija dozvola pilota za specifične zadatke ograničenog trajanja)

- (1) Nezavisno od odredbi prethodnih članova, u slučaju letova proizvođača zrakoplova BHDCA može prihvati dozvolu izdatu u trećoj zemlji u skladu sa Prilogom 1. Čikaške konvencije na maksimalan rok od 12 mjeseci za specifične zadatke ograničenog trajanja, kao što su letovi ospozobljavanja radi inicijalnog početka upotrebe, demonstracijski, prazni ili testni letovi, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva ispunjava sljedeće zahtjeve:
 - a) posjeduje odgovarajuću dozvolu i ljekarsko uvjerenje, te pripadajuća ovlaštenja ili kvalifikacije izdate u skladu sa Prilogom 1. Čikaške konvencije;
 - b) poslodavac mu je, direktno ili indirektno, proizvođač aviona ili zračni operator.
 U tom slučaju BHDCA ograničava privilegije nositelja na izvođenje letačkog ospozobljavanja i testiranja za inicijalno sticanje ovlaštenja za tip, nadziranje inicijalnog linijskog letenja pilota operatora, dostavne ili prazne letove, inicijalno letenje na liniji, letačke demonstracije ili testne letove, u zavisnosti od zadataka predviđenih ovim stavom.
- (2) Odstupajući od čl. 4. do 7. ovog pravilnika, BHDCA može za takmičarske letove ili zrakoplovne priredbe ograničenog trajanja validirati dozvolu koju je izdala treća zemlja i nositelju omogućiti iskoristavanje privilegija dozvole PPL, kako je navedeno u Aneksu I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu, dozvole za pilota balona (BPL), kako je navedeno u Aneksu III (Dio-BFCL) propisa kojim se utvrđuju detaljna pravila za upravljanje balonima i izdavanje dozvola članovima letačke posade za balone ili dozvole za pilota jedrilice (SPL), kako je navedeno u Aneksu III (Dio-SFCL) propisa kojim se utvrđuju detaljna pravila za operacije jedrilica i izdavanje dozvola članovima letačke posade za jedrilice pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći zahtjevi:
 - a) prije događanja, organizator takmičenja ili zrakoplovne priredbe BHDCA predočava odgovarajuće dokaze o načinu na koji će osigurati da je pilot upoznat s relevantnim sigurnosnim informacijama, te upravljati rizikom povezanim s letovima;
 - b) podnositelj zahtjeva posjeduje odgovarajuću dozvolu i ljekarsko uvjerenje, te pripadajuća ovlaštenja ili kvalifikacije izdate u skladu sa Prilogom 1. Čikaške konvencije.
- (3) Odstupajući od čl. 4. do 7. ovog pravilnika, BHDCA može validirati dozvolu koja je ekvivalentna jednoj od dozvola iz stava (2) ovog člana i izdata u trećoj zemlji u skladu sa zahtjevima Priloga 1. Čikaške konvencije na maksimalan rok važenja od 28 kalendarskih dana za specifične nekomercijalne zadatke, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva ispunjava sve sljedeće zahtjeve:

- a) posjeduje odgovarajuću dozvolu i ljekarsko uvjerenje, te pripadajuća ovlaštenja ili kvalifikacije izdate u skladu s Prilogom 1. Čikaške konvencije;
- b) izveo je najmanje jedan aklimatizacijski let s kvalificiranim instruktorom prije izvođenja posebnih zadataka ograničenog trajanja.

Član 9.

- (Podnošenje zahtjeva za validaciju i potvrda o validaciji)
- (1) Nakon provedenog postupka validacije, BHDCA će izdati potvrdu o validaciji strane dozvole.
 - (2) Zahtjev za validaciju strane dozvole pilota ili kabinskog osoblja za potrebe komercijalnog i nekomercijalnog operatora podnosi se na propisanom obrascu putem operatora koji angažuje nositelja dozvole.
 - (3) Zahtjev za validaciju strane dozvole pilota za lične potrebe podnosi se na propisanom obrascu od strane pilota.
 - (4) Sadržaj potvrde o validaciji propisan je Aneksom II ovog pravilnika.

DIO TREĆI - ZAMJENA DOZVOLA

Član 10.

(Uvjeti za zamjenu dozvola)

- (1) BHDCA može zamijeniti dozvolu za relevantnu kategoriju zrakoplova u dozvolu PPL u skladu sa Aneksom I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravljeni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu sa ovlaštenjem za jednopilotnu klasu ili tip zrakoplova, dozvolu BPL u skladu sa Aneksom III (Dio-BFCL) propisa kojim se utvrđuju detaljna pravila za upravljanje balonima i izdavanje dozvola članovima letačke posade za balone ili dozvolu za pilota jedrilice (SPL), kako je navedeno u Aneksu III (Dio-BFCL) propisa kojim se utvrđuju detaljna pravila za operacije jedrilica i izdavanje dozvola članovima letačke posade za jedrilice ako je izvorna dozvola izdata u trećoj zemlji u skladu sa zahtjevima Priloga 1. Čikaške konvencije i dozvola je:
 - a) ekvivalentna dozvolama iz stava (1) ovog člana ili
 - b) dozvola CPL ili ATPL.
- (2) Nositelj dozvole koja će se zamijeniti mora ispuniti sljedeće minimalne zahtjeve za relevantnu kategoriju zrakoplova:
 - a) položiti pisani ispit iz predmeta Zrakoplovno pravo i Ljudske sposobnosti;
 - b) položiti ispit praktične sposobnosti za dozvole PPL, BPL ili SPL, prema potrebi, u skladu sa Aneksom I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravljeni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu, Aneksom III (Dio-BFCL) propisa kojim se utvrđuju detaljna pravila za upravljanje balonima i izdavanje dozvola članovima letačke posade za balone ili Aneksom III (Dio-SFCL) propisa kojim se utvrđuju detaljna pravila za operacije jedrilica i izdavanje dozvola članovima letačke posade za jedrilice;
 - c) ispuniti zahtjeve za izdavanje relevantnog ovlaštenja za klasu ili tip zrakoplova u skladu sa Poddjelom H

- d) Aneksa I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravljeni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu;
- e) posjedovati ljekarsko uvjerenje, prema potrebi i u skladu sa Aneksom IV (Dio-MED) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravljeni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu;
- f) pokazati poznavanje jezika u skladu sa FCL.055 Aneksa I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravljeni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu;
- f) imati iskustvo od najmanje 100 sati kao pilot.

DIO ČETVRTI - PRIHVATANJE OVLAŠTENJA ZA KLASU I TIP ZRAKOPLOVA

Član 11.

(Uvjeti za prihvatanje ovlaštenja za klasu i tip zrakoplova)

Važeće ovlaštenje za klasu ili tip iz dozvole koju je izdala treća zemlja može se unijeti u dozvolu izdatu u skladu sa Aneksom I (Dio-FCL) propisa kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravljeni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva:

- a) ispunjava sve zahtjeve iskustva i sve preduvjete za izdavanje primjenjivog ovlaštenja za klasu ili tip u skladu sa Dijelom-FCL;
- b) položi relevantni ispit praktične sposobnosti za izdavanje primjenjivog ovlaštenja za tip ili klasu u skladu sa Dijelom-FCL;
- c) aktivno leti;
- d) ima najmanje:
 - 1) za ovlaštenja za klasu aviona 100 sati letačkog iskustva kao pilot na toj klasi;
 - 2) za ovlaštenja za tip aviona 500 sati letačkog iskustva kao pilot na tom tipu;
 - 3) za jednomotorne helikoptere sa maksimalnom certificiranom masom pri polijetanju do 3 175 kg 100 sati letačkog iskustva kao pilot na tom tipu;
 - 4) za sve ostale helikoptere 350 sati letačkog iskustva kao pilot na tom tipu.

Član 12.

(Referentni propis)

Ovaj pravilnik je u vezi sa propisom kojim se utvrđuju tehnički zahtjevi i upravljeni postupci u vezi sa letačkim osobljem u civilnom zrakoplovstvu kao pravilnik koji je zamjenio nekadašnji Aneks III tog propisa.

Član 13.

(Stupanje na snagu i primjena)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od objavljinjanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 1-3-02-2-404-5/22

9. decembra 2022. godine
Banja Luka

Generalni direktor
Čedomir Šušnjar, s. r.

ANEKS I**Uvjeti za prihvatanje dozvola koje su izdale treće zemlje ili su izdate u njihovo ime**

Tabela 1.

Zahtjevi u pogledu iskustva za avion

Dozvola	Ukupni sati naleta	Privilegije
(1)	(2)	(3)
ATPL(A)	> 1 500 sati kao PIC na višepilotnim avionima	Komercijalni zračni prijevoz na višepilotnim avionima kao PIC (a)
ATPL(A) ili CPL(A)/IR (*)	> 1 500 sati kao PIC ili kopilot na višepilotnim avionima u skladu sa operativnim zahtjevima	Komercijalni zračni prijevoz na višepilotnim avionima kao kopilot (b)
MPL	> 1 500 sati kao kopilot na višepilotnim avionima u skladu sa operativnim zahtjevima	Komercijalni zračni prijevoz na višepilotnim avionima kao kopilot (ba)
CPL(A)/IR	> 1 000 sati kao PIC u komercijalnom zračnom prijevozu od sticanja IR ovlaštenja	Komercijalni zračni prijevoz na jednopilotnim avionima kao PIC (c)
CPL(A)/IR	> 1 000 sati kao PIC ili kopilot na jednopilotnim avionima u skladu sa operativnim zahtjevima	Komercijalni zračni prijevoz na jednopilotnim avionima kao kopilot (d)
ATPL(A), CPL(A)/IR, CPL(A)	> 700 sati na avionima, uključujući 200 sati u ulozi za koju se traži prihvatanje i 50 sati u toj ulozi u zadnjih 12 mjeseci	Letenje na avionima u operacijama različitim od onih za komercijalni zračni prijevoz (e)
CPL(A)	> 1 500 sati kao PIC u komercijalnom zračnom prijevozu uključujući 500 sati na operacijama u vodi	Komercijalni zračni prijevoz na jednopilotnim avionima kao PIC (f)

(*) Nositelji CPL(A)/IR na višepilotnim avionima dokazali su nivo znanja za ICAO ATPL(A) prije prihvatanja.

Tabela 2.

Zahtjevi u pogledu iskustva za helikoptere

Dozvola	Ukupni sati naleta	Privilegije
(1)	(2)	(3)
ATPL(H) važeći IR	> 1 000 sati kao PIC na višepilotnim helikopterima	Komercijalni zračni prijevoz na višepilotnim helikopterima kao PIC u VFR i IFR operacijama (a)
ATPL(H) bez IR privilegija	> 1 000 sati kao PIC na višepilotnim helikopterima	Komercijalni zračni prijevoz na višepilotnim helikopterima kao PIC u VFR operacijama (b)
ATPL(H) važeći IR	> 1 000 sati kao pilot na višepilotnim helikopterima	Komercijalni zračni prijevoz na višepilotnim helikopterima kao kopilot u VFR i IFR operacijama (c)
ATPL(H) bez IR privilegija	> 1 000 sati kao pilot na višepilotnim helikopterima	Komercijalni zračni prijevoz na višepilotnim helikopterima kao kopilot u VFR operacijama (d)
CPL(H)/IR (*)	> 1 000 sati kao pilot na višepilotnim helikopterima	Komercijalni zračni prijevoz na višepilotnim helikopterima kao kopilot (e)
CPL(H)/IR	> 1 000 sati kao PIC u komercijalnom zračnom prijevozu od sticanja IR ovlaštenja	Komercijalni zračni prijevoz na jednopilotnim helikopterima kao PIC (f)
ATPL(H) sa ili bez IR privilegija, CPL(H)/IR, CPL(H)	> 700 sati na helikopterima različitima od onih certificiranih u skladu sa CS-27/29 ili ekvivalentnim, uključujući 200 sati u ulozi za koju se traži prihvatanje i 50 sati u toj ulozi u zadnjih 12 mjeseci	Letenje na helikopterima u operacijama različitima od onih za komercijalni zračni prijevoz (g)

(*) Nositelji CPL(H)/IR na višepilotnim helikopterima dokazali su nivo znanja za ICAO ATPL(H) prije prihvatanja.

naveden ispod broja Potvrde o validaciji. Ovaj dokument nije radna dozvola".

ANEKS II**Dimenzija i sadržaj potvrde o validaciji**

- (1) Dimenzija potvrde o validaciji iznosi 150x105 mm i ima četiri strane.
- (2) Potvrda o validaciji sadrži:
- grb Bosne i Hercegovine, tekst Bosna i Hercegovina, Ministarstvo komunikacija i prometa, Direkcija za civilno zrakoplovstvo, Potvrdu o validaciji i znak BHDCA;
 - opšte podatke o nositelju potvrde (broj validacije i broj validirane dozvole, prezime i ime, datum rođenja, mjesto rođenja, državljanstvo, adresa i potpis, naziv operatora ako je primjenjivo, datum prvog izdavanja, datum izdavanja, potpis i pečat);
 - upozorenje kojim se obavezuje nositelj dozvole/potvrde o obavezi nošenja dokumenta sa fotografijom radi utvrđivanja identiteta;
 - podatke o ovlaštenjima koja su predmetom priznavanja (oznaka i ograničenje ovlaštenja);
 - napomenu/ograničenje;
 - tekst "Ovaj dokument je važeći samo uz dozvolu izdatu od strane nadležne civilne zrakoplovne vlasti čiji je broj

